

Entrevista a Bartomeu Rotger, conseller de Cultura, Educació i Esport de Balears

“El model educatiu propi de les Balears és imprescindible”

El conseller Rotger explica en aquesta entrevista algunes de les qüestions més importants per a l'ensenyament a Balears: les transferències d'educació i, en relació amb aquest tema, la posada en marxa d'un model educatiu propi de les Balears, l'únic model propi de tot l'estat.

Ara que ja han passat les eleccions generals, ¿com veu la qüestió de les transferències en educació?

—Una primera valoració ens indica que hi haurà un continuisme que, naturalment, significarà seguir amb les pre-negociacions o converses.

Hi ha una sèrie de temes que cal tenir molt presents: un, el pacte autonòmic PSOE-PP que jo accept però que trob insuficient sobretot pel que fa a l'Educació; dos, que a través d'aquest pacte les transferències d'universitat poden arribar en un any o any i mig; tres, que les transferències de la resta del sistema educatiu, la seva gestió, poden arribar en uns tres anys. Com que la Llei Orgànica no estableix terminis, aquests s'han de concretar i, sobretot, s'ha de concretar també la part financera. Aquesta és la situació en aquests moments: o sigui, disposats a continuar les converses tot d'una que hi hagi el nou govern.

—¿Creu que pel curs 96-97 ja podran disposar de totes les competències?

—Jo hi confii i treballam en aquesta direcció. Ha de ser així, i és ben possible que ho sigui. La Llei diu que s'ha de respectar el ritme de la LOGSE i crec que això és pot interpretar. Pensa que sí, que aquesta data que vostè em diu és bona, sí.

—¿Com afectarà l'assumpció de competències de les universitats?

—Tot i que la universitat lògicament té autonomia, segons la LRU, la gestió educativa de l'ensenyament superior serà de la comunitat autònoma. Això vol dir que, per exemple, serà competència nostra la previsió de nous estudis, la determinació del consell social de la Universitat, també serà competència nostra l'ordenament acadèmic, les relacions amb altres universitats, la finalització del Campus —que ens interessa acabar ben aviat—... En una paraula, tot el que afecta el funcionament, l'organització, la planificació de la Universitat serà competència de la comu-

nitat autònoma, sempre, però, respectant l'autonomia pròpia de la Universitat de les Illes Balears.

—Una vegada assumides les competències, ¿serà possible posar en marxa el projecte educatiu propi de les Illes Balears que han elaborat vostès?

—Sí perquè aquest projecte —que per ser honestos realment en aquests moments no és més que un document i que, d'una manera un poc ostentosa se li ha dit “Model educatiu propi d'ensenyament de les Illes Balears”— és inevitable que es posi en marxa. Nosaltres hi volem manifestar que la reforma educativa de l'estat espanyol, a Balears, s'ha de fer d'acord amb una sèrie de característiques que responen a les nostres necessitats, a les nostres singularitats. Això, bàsicament, és el model educatiu propi.

—¿Quines són aquestes especificitats?

—El model educatiu propi té en compte el fet lingüístic: la llengua vehicular de l'ensenyament ha de ser el català. A més aquí tenim unes condicions culturals pròpies que s'han de respectar: els programes han d'estar impregnats, en un percentatge important, de la nostra història, la nostra cultura, la nostra geografia, la nostra economia... i tot això amb un objectiu molt clar de projecció cap a Europa. Aquestes especificitats no han de ser només una filosofia inspiradora, sinó que s'han de concretar dins els programes, que s'hauran de fer aquí.

—¿Aquest model pot posar-se en marxa dins la LOGSE o hi pot haver entrebancs jurídics?

—Hi pot entrar perfectament. Pot haver-hi algun problema. Per exemple: si en tot el territori espanyol comença als vuit anys l'ensenyament de l'idioma estranger, nosaltres difícilment ho podrem posar als sis, com voldríem. Però, mitjançant activitats extraescolars, no acadèmiques, podem anar introduint aquesta matèria a partir dels sis anys.

La prova que el model és factible és que en aquests moments hi ha prop de 36 centres i institucions que l'experimenten i no hi ha hagut cap problema.

—¿Com ha estat rebut el model pels diferents col·lectius: ensenyants, pares...?

—Hi ha hagut una gran participació. Se n'han fet crítiques, se n'han fet observacions... Tot serà recollit. L'important és que tots els sectors coincideixen en un fet: que el més important del model és que existeix, no hi ha cap comunitat autònoma —ni tan sols les que tenen competències— que en tinguin un; en segon lloc, es reconeix el mèrit del model perquè reconeix les nostres necessitats, fins i tot ha estat elogiat públicament per la Federació de Regions Europees.

Hem tengut algunes crítiques per introduir una llengua estrangera tan prest, perquè requerirà una formació del professorat que ara no existeix; que és costós; que és un model ambiciós... són problemes que tenim presents i que es poden resoldre.

—S'ha acusat el model de ser massa competitiu, ¿què hi té a dir?

—Això és una polèmica que va sorgir durant la campanya, i crec que està fora de lloc. S'ha dit, efectivament, que nosaltres volem una escola competitiva i ja han sortit els interessats reivindicant, a la contra, solidaritat. Això és distorsionar la realitat. Nosaltres pretenem que l'escola rendesqui més i d'acord amb el context de cada escola. Però és clar que volem un ensenyament de més qualitat i per això volem més recursos, més preparació. Dient això ens diuen que fomentam la competitivitat. Volem un ensenyament amb més valors, amb més solidaritat, i amb més qualitat.

—Quan rebin les competències ¿com afectarà això a l'ensenyament del i en català?

—Serà un canvi molt important. No és el mateix gestionar i planificar des de fora, des de Madrid, que des d'aquí mateix.

“Tots els sectors coincideixen en un fet: que el més important és que existeix, no hi ha cap comunitat autònoma que en tenguim un.”

JOAN CELIÀ

Crec que el tema lingüístic s'ha d'incorporar a un projecte educatiu més ampli. No solament fa falta un projecte lingüístic —que d'altra banda fa falta—, sinó que aquest projecte ha d'anar inclòs en un projecte educatiu global, perquè si no, la nostra tendència —comprensible perquè la normalització encara és molt insuficient— és exagerar la qüestió lingüística i deixar de banda tota una altra sèrie de temes. Ara bé, el projecte lingüístic ha d'existir, perquè sense no hi haurà ensenyament de qualitat. I jo voldria que, dins la llengua catalana, es considerassin moltíssim les nostres modalitats, sense perdre el context general, i crec que ho podem fer perquè, quan assumirem les competències, serem molt més a prop de les comarques amb les parles, els costums, etc. Això és molt important perquè, si no, podem tendir a generalitzar tant que, després, els alumnes i pares no se senten identificats amb la llengua que els oferim. Si es planteja bé aquest tema no hi haurà cap problema.

—Vostè ha reivindicat alguna vegada la cultura com a element de promoció turística, ¿què hi vol dir?

—Hi ha una dimensió de la cultura que forma part del teixit social que és la mateixa gent en contacte al llarg del temps amb una realitat que va teixint la cultura pròpia amb la qual ens identificam com a persones i poble; això és vital. Ara bé, si tenim un patrimoni riquíssim, dispers i que difícilment podem rehabilitar perquè això és molt car, ¿per què no posar aquesta part de la nostra cultura al servei de la nostra projecció externa? En un món on l'economia ja no té fronteres, on cada ve-

gada més tot està internacionalitzat, un país, una comunitat autònoma com la nostra, només pot projectar-se amb una cultura pròpia i forta. Per exemple, nosaltres volem fer una rehabilitació de totes les torres de defensa. Però és impensable, pel seu cost, si no entrem a dins els programes europeus amb l'objectiu que ens serveixi per atreure un turisme de més qualitat. És possible crear uns itineraris culturals, uns circuits a través dels quals el turista interessat pugui entendre la nostra cultura. La cultura també ha de tenir un concepte funcional, ens ha d'ajudar a aconseguir altres coses.

—¿En quin punt es troben les relacions culturals institucionals entre els tres governs autonòmics de l'àmbit lingüístic català?

—El primer que cal és començar les coses a casa de cada un, sense oblidar la necessitat de relacions, que existeix. Vull dir que el primer que havíem de fer era construir la nostra comunitat autònoma, reforçar la nostra personalitat. Pot ser han passat uns anys en què hem tengut la vista més dirigida als propis problemes, amb la construcció del nostre país, que a fora. Així i tot crec que ara sí que ha arribat el moment de canalitzar aquestes relacions, sense perdre la nostra personalitat, perquè ens poden beneficiar molt a tots. Fa molt poc temps hi hagué una visita institucional nostra a Catalunya al més alt nivell. Crec que aquestes converses són un preludi d'altres que continuaran i de tot això sortiran resultats concrets.

Miquel Payeras

Bartomeu Rotger, el polític i el tècnic

Bartomeu Rotger és conseller de Cultura en substitució de Tomeu Vidal, qui, al seu torn, va substituir Maria Antònia Munar. Aquesta Conselleria, en mans d'Unió Mallorquina, ha passat, des de la destitució de Munar, al setembre del 92, per uns mesos de molta inestabilitat. Quan Unió Mallorquina decidí retirar la confiança a Vidal, Canellas no tingué més remei —d'acord amb el pacte UM-PP— que destituir-lo. Bartomeu Rotger, fins aleshores director general d'Educació, va ser encarregat de dirigir la Conselleria.

Des del principi es va comentar que Rotger era eminentment un tècnic més que un polític. Potser perquè durant molts anys ha estat inspector d'educació. El fet, però, és que, des que és el màxim responsable de la Conselleria, ha demostrat que en sap molt, de fer de polític. Tant que ni tan sols vol parlar de política. De política de partits, és clar, que de l'altra, de la tasca de govern, sí que en parla.

Rotger es manté molt hàbilment fora dels quasi continus exercicis de funambulisme que fa el seu partit, UM, per a mantenir el pacte amb el PP i a la vegada procurar diferenciar-se al màxim dels socis conservadors. Rotger es fa valer com a conseller i deixa els problemes entre partits per als altres. És una actitud intel·ligent i que probablement li permetrà de ser el primer conseller d'Educació que tenguim les transferències. Diuen que és la seva ambició més gran. Abans hauran de passar les eleccions del 95. Però això és cosa de partits.

M. P.